

Sayı: 14147
Tarih: 03-09-2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt ÇAVUŞOĞLU tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 03.09.2021

Hişyar Özsoy
Diyarbakır Milletvekili

2001 yılının Ekim ayından itibaren ABD öncülüğünde NATO güçlerinin El Kaide ve Taliban'a karşı Afganistan'a müdahalesi Ağustos 2021 itibariyle büyük bir başarısızlıkla sonuçlanmış ve yaklaşık 40 milyon nüfuslu Afganistan, Taliban rejimine bırakılmıştır. Afganistan yönetimini toplu infazlar ve kadınlara yönelik baskılar ile devralan Taliban'ın insan hakları başta olmak üzere özgürlüklere dair tüm kalıntıları ortadan kaldırmayı hedeflediği açıktır. Şimdiden 5 milyonu aşkın sivilin ülkeyi terk ettiği ve yakın zamanda 10 milyonu aşkın bir nüfusun bu ülkeyi terk edeceğine dair öngörüler giderek somut bir hal almaktadır.

İnsani krizin yanı sıra siyasi istikrarsızlığı derinleştirecek Taliban yönetimi ile kimi devletlerin demokrasiye dair ilkeleri gözardı ederek mesafeli de olsa şimdiden ekonomik ilişkiler temelinde nabız yokladığı görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti de hükümetinizce Taliban ile işbirliği alanlarının oluşturulması yönünde diplomatik bir ilişki içine sokulmuştur. Gayri resmi olsa da bu yeni devletin (Afganistan İslam Emirliği) tanınması anlamına gelebilecek girişimler, Afganistan'daki demokrasi yanlısı kesimlerin Taliban'ın insafına terk edilmesi anlamını taşımaktadır.

Seçimle işbaşına gelen meşru Afganistan İslam Cumhuriyetini deviren ve devlet kurumlarını ortadan kaldıran Taliban Yönetimi meşruiyetten yoksun yeni bir yönetimi "İslam Emirliği" adı altında kurmuştur. Afganistan İslam Emirliği ile ilişkilerin hangi boyutta olacağı konusunda ne TBMM'de ne de kamuoyunda kapsamlı değerlendirmelerin yapılmadığını dikkate alarak, hükümetinizin Taliban ile kurduğu ya da kurmakta olduğu ilişkilerin hangi esaslara dayalı yürütüldüğüne ilişkin soru işaretleri artmaktadır. Bu bağlamda;

- 1- Hükümet olarak Afganistan Devleti ile önceden yapılmış olan ekonomik, güvenlik ve sosyal alanda imzalanıp TBMM'de onaylanan ikili anlaşmaları Afganistan İslam Emirliği adı altındaki Taliban Yönetimi ile de geçerli olarak kabul ediyor musunuz?
- 2- 31/05/2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkındaki Kanun'un 27 Aralık 2020'de TBMM tarafından revize edilen 5'nci Maddesi'nde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına atıf yapılmakta ve özellikle BMGK'nin 2011 tarihli 1989 Sayılı kararında Taliban'ın uluslararası uyuşturucu trafiğindeki rolü ve sivillere yönelik şiddet politikaları nedeniyle bölgesel güvenliğe karşı bir tehdit olarak tanımlandığı görülmektedir.

50495

Taliban'ın işlediği insanlık suçlarının uluslararası kamuoyunda bilinmesine rağmen, hükümetinizin Kabil Havaalanının yönetimi ve güvenliğine ilişkin pazarlıklar başta olmak üzere Taliban ile gerçekleştirilen görüşmeleri hangi hukuki ve siyasi temele dayandırmaktasınız?

- 3- Afganistan içindeki diplomatik temsilcilikleriniz kapatıldı mı? Kapatılmadıysa bu temsilciliklerinizin görevi, çalışma kapsamı ve diplomatik düzeyi nedir?